



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: C. Č. r.**, zastoupen Mgr. Eliškou Barthelemy, advokátkou, se sídlem Petráská 12, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 17, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2004, č. j. 5 Ca 45/2003 – 31,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba a žádnému z účastníků řízení nepřiznáno právo na náhradu nákladů řízení; žaloba směřovala proti rozhodnutí ministra zemědělství ze dne 25. 11. 2002, č. j. 37595/2002 - 1000, kterým zamítl rozklad a potvrdil rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 30. 7. 2002, č. j. 18463/02 - 7030, jímž byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 300 000 Kč za porušení zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že ve výrokových částech ani jednoho ze správních rozhodnutí není obsaženo skutkové vymezení údajného deliktního jednání stěžovatele, není uvedena doba, ve které se měl takového jednání dopustit a není uvedeno místo, kde mělo k závažnému jednání dojít. Nemá-li výrok rozhodnutí tyto náležitosti, jedná se o situaci neslučitelnou s požadavkem právní jistoty adresáta správního rozhodnutí.

K této vadě měl soud podle názoru stěžovatele přihlédnout i přes dispoziční zásadu soudního řízení, neboť nesrozumitelnost výroku je bez dalšího důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Stěžovatel v řízení o žalobě vady výrokové části správních rozhodnutí namítal. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí v obou jeho výrocích zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ačkoliv stěžovatel uvádí, že napadá rozsudek z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), které míří na nezákonnost rozhodnutí soudu, popřípadě vady řízení před soudem, ve skutečnosti jeho námitka míří na vady správních rozhodnutí, proto se domnívá, že kasační stížnost není přípustná. Skutková podstata deliktního jednání je uvedena v odůvodnění napadených rozhodnutí, takový postup odpovídá náležitostem vyžadovaným právním předpisem.

Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů ve věcech správního soudnictví; je přípustná jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., za podmínky, že tyto důvody byly v podobě žalobních námitek učiněny předmětem přezkumu v řízení před krajským soudem; jestliže se kasační stížnost opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl, je nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud není vázán důvody kasační stížnosti v případech, kdy zjistí, že řízení před soudem bylo zmatečné, zatíženo vadou řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a v případech, kdy se jedná o nicotný správní akt. Správní soudnictví je tedy ovládáno zásadou dispoziční, která je prolamována zásahy z moci úřední jen výjimečně.

Ze soudního spisu Městského soudu v Praze Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel v žalobě ze dne 31. 1. 2003 uplatnil celkem tři námitky, z nichž v první (která je pro právě posuzovanou věc relevantní) namítl porušení ustanovení § 47 odst. 2 správního řádu, které odůvodnil tak, že ve výroku napadeného rozhodnutí orgánu I. stupně je uvedeno pouze, že pokuta se ukládá podle § 33 odst. 6 zákona, avšak neuvádí se, o který zákon se jedná (tatož námitka směřovala i do výroku o výši pokuty); proto stěžovatel shledal výrok nepřesným a neurčitým, není z něj zřejmo, co bylo předmětem rozhodování a na základě jakého ustanovení a právního předpisu bylo rozhodnuto. K této námitce Městský soud v Praze vysvětlil, že výraz „zákon“ byl ve výroku správního rozhodnutí použit jako zkratka označující zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích; zkratka přitom byla zavedena v záhlaví rozhodnutí orgánu I. stupně, takže není žádných pochyb o tom, na základě jakého právního předpisu a kterého ustanovení byla stěžovateli uložena sankce za správní delikt. Jiná námitka ve vztahu k výroku správních rozhodnutí orgánů obou stupňů nebyla v žalobě obsažena; zejména v žalobě nebylo namítáno, že by rozhodnutí ve výroku trpělo vadami ohledně skutkového vymezení jednání stěžovatele.

Ostatní námitky (blíže nespecifikované vady skutkových zjištění a nedostatek pověření ke kontrole) shledal městský soud nedůvodnými, stejně jako při jednání soudu uplatněný návrh na moderaci trestu.

Nejvyšší správní soud projednal kasační stížnost vázan jejími důvody (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a shledal ji nedůvodnou, přičemž neshledal příčiny k zásahu z moci úřední.

Důvod uplatněný v podané kasační stížnosti míří na vady řízení spočívající v nedostatecích výrokové části napadeného správního aktu (resp. rozhodnutí orgánu I. stupně),

a to pokud jde o skutkovou část výroku o vině stěžovatele. Pokud by tato námitka byla součástí přezkumné činnosti městského soudu a stěžovatel by s jeho právním názorem na tuto otázku nesouhlasil, mohl by namítat nesprávné právní posouzení věci podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ovšem jen za předpokladu výše uvedeného, spočívajícího v požadavku na uplatnění námitek již v řízení o žalobě. Z moci úřední soudy ve správním soudnictví jsou oprávněny vyslovit nicotnost správního aktu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.), z povahy věci dále plyne, že ex offio zrušují krajské soudy i rozhodnutí pro vady řízení spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti tkvící buď v nesrozumitelnosti anebo v nedostatku důvodů rozhodnutí. Jen rozhodnutí, které je pro soud srozumitelné, může tento soud v intencích žalobních námitek přezkoumat. Stěžovatelova kasační stížnost by byla přípustná a důvodná, pokud by Nejvyšší správní soud shledal, že městský soud přezkoumal rozhodnutí, které trpělo takovými vadami, že bylo nesrozumitelné, městský soud byl povinen z moci úřední pro nesrozumitelnost takové rozhodnutí zrušit, a neučinil tak, pročež své rozhodnutí zatížil nepřezkoumatelností (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.). Rozhodující pro závěr, zda námitka stěžovatele je důvodná, je posouzení, zda městský soud byl povinen z moci úřední, aniž stěžovatel takovou námitku vznesl, konstatovat nesrozumitelnost napadeného správního aktu spočívající výlučně v absenci tzv. skutkové věty ve výroku o vině stěžovatele za správní delikt podle § 33 odst. 6 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, tedy vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro kterou mělo být napadené správní rozhodnutí zrušeno.

Nesrozumitelnost správních rozhodnutí správní soudy shledávají především v aktech, u nichž nelze rozpoznat, jak bylo ve věci rozhodnuto, popřípadě u aktů vnitřně rozporných. Je-li popis skutku v případě správního deliktu obsažen jen v odůvodnění rozhodnutí, kterým byla uložena pokuta, jedná se o vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé – zpravidla tomu tak nebude v případě, že je skutek popsán v odůvodnění rozhodnutí. Soud přihlíží k vadám řízení, které nebyly namítány v žalobě, jen za výjimečných okolností, pokud jsou takové vady patrné ze spisu a zároveň mají takový charakter a míru závažnosti, že brání přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Ads 21/2004 – nepublikováno, přístupno na stránkách www.nssoud.cz, sp. zn. 2 Azs 23/2003 publ. pod č. 272/2004 Sb.NSS).

V posuzované věci byla ve výroku orgánu I. stupně správní právní kvalifikace jednání stěžovatele, které bylo vyčerpávajícím a bezchybným způsobem popsáno v odůvodnění rozhodnutí, a to z hlediska místa i času jednání, kterým byla naplněna skutková podstata správního deliktu (uvádění do oběhu produktu či potraviny, které byly označeny jako „BIO“, ačkoliv nebyly splněny požadavky cit. zákona o ekologickém zemědělství). Při nedostatečné procesní úpravě správních deliktů je to už dlouhodobě judikatura správních soudů, která svými požadavky zaručuje, že správní trestání naplní i za deficitních úprav procesu požadavky ústavních principů a mezinárodních závazků, které v této oblasti na sebe Česká republika převzala; je nepochybně žádoucí, aby výroky o správních trestech, jejichž náležitosti lze dovozovat z § 47 odst. 2 správního řádu (výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto), obsahovaly vedle právní kvalifikace též popis skutku – s ohledem na specifika různých oblastí správního práva (například rozsah kontrolních zjištění) nebude vždy možné beze zbytku – aniž by utrpěla formální srozumitelnost - ve výroku rozhodnutí uvést detailně popis skutku (skutků). Absence vymezení skutku ve výrokové části rozhodnutí nepochybně způsobuje vadu řízení; její vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé však bude ovlivněn tím, zda v odůvodnění rozhodnutí lze bez jakýchkoli pochybností seznat, jakého jednání se stěžovatel dopustil. Pokud tomu tak

bude, jako je tomu v projednávané věci, pak chybí následek nezákonnosti rozhodnutí ve věci samé. Stěžovateli nic nebránilo, aby vadu řízení spočívající v nedostatečném popisu skutku ve výroku učinil předmětem přezkumu před městským soudem; tato vada sama o sobě nezakládá nesrozumitelnost rozhodnutí, která by bránila přezkumu v intencích žalobních námitek, k níž by musel soud přihlédnout z moci úřední. Jiná situace by ovšem nastávala, pokud by vedle absence tzv. skutkové věty chyběla i tzv. právní věta výroku o vině (nebyla by provedena právní subsumpce protiprávního jednání), tedy nebylo by jasno, jaký delikt stěžovatel spáchal a obdobná vada by zatěžovala i výrok o trestu. Takové vady ve svém souhrnu nutně vedou k nesrozumitelnosti výroku – o takový souhrn vad se však v projednávané věci nejedná. Stěžovatel, jenž, jak je Nejvyššímu správnímu soudu z úřední činnosti známo, vede řadu soudních řízení ve věcech správních deliktů, tak v námitce kasační stížnosti vytrhl jeden z aspektů řízení o odpovědnosti za správní delikt, jenž je-li doprovázen dalšími vadami, začasť vede stěžovatele k procesnímu úspěchu; v projednávané věci k tomu však Nejvyšší správní soud neshledal důvody, opíraje se jednak o výše uvedenou judikaturu zdejšího soudu, jednak o přesvědčení, že v projednávané věci nebylo pochyb o tom, jakého deliktu se stěžovatel dopustil, ve výroku správního rozhodnutí byl delikt jasně vymezen a právní jistota stěžovatele ohledně toho, za jaký delikt byl postižen, tedy nemůže být napadenými správními akty nikterak ohrožena. Skutková zjištění učiněná žalovaným nebyla navíc nikdy sporná, což stěžovatel potvrdil i při nařízeném jednání před městským soudem (protokol z jednání na čísle listu 29 spisu Městského soudu v Praze sp. zn. 5 Ca 45/2003).

Městský soud v Praze proto nepochybil, pokud z moci úřední nevyhledal vady skutkové části výroku napadeného rozhodnutí správního orgánu, a zabýval se pouze žalobními námitkami vznesenými stěžovatelem. Nejvyšší správní soud pak neměl důvodu přikročit ke zrušení napadeného rozsudku z moci úřední. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1, 7 ve spojení s § 120 s. ř. s.; stěžovatel, jenž nebyl procesně úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení nemá, to by příslušelo žalovanému; Nejvyšší správní soud však ze soudního spisu nezjistil žádné náklady, které by žalovanému vznikly nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu